

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

Ethicè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

& interpeſtiva ex ſapiente factum. Meminit hujus Alconis Virgilius
Eclog. 5. & Manilius lib. 5.

SYMBOLUM XVI.

Iupiter in taurum vertitur.

2. Metam.

Ethicè.

1. Libidinis furor. 2. Corpus decipit animum. 3. Custodia
pudicitiae.

Qualia ſclerum monſtra pro Dijs colerent antiqui Gentiles, va-
rijs commentis Poëta prodiderunt, in ſui præſertim Jovis, Numi-
num ſupremi, flagitijs deſcribendis non minùs impuri, quàm di-
ferri. Nota eſt fabula de *Europa* Agenoris Phœnicum regis filia, quam
rex ille Deorum flagitioliſſimus in ſpeciem bovis transformatus rapuiſſe,
& in Cretam inſulam tranſvexiſſe fingitur.

Ethica.

I. (a) Ineſt fabulæ turpi doctrina pulchra; oſtendere namque Com-
mentores ingenioliſi voluère, quanta vis, æſtus, & furor ſit libidinis; quæ
ubi prævaluit rationi, ad nullum non dedecus atque turpidinem rapit,
adeò, ut nonnunquam viri inſignes, quaſi è rationis humanæ domici-
lio exierint, non dubitent cum ſumma dignitatis & exiſtimationis ſuæ
jactura frenos cupiditatis, brutorum in morem laxare; de quibus O-
vidius

Non benè conveniunt, nec in una ſede morantur

Majeſtas, & amor. Sceptri gravitate relicta,

Ille Pater, Rectorque Deum, cui dextra triſulcis

Ignibus armata eſt, qui nutu concutit orbem,

Induitur faciem tauri, miſtusque juvencis

Mugit, & in teneris formoſus obambulat herbis,

Hic igitur Jupiter, tantus ac talis, libidinis impotenti dominio
ſuperatus, in *taurum*, animal laſcivum, furibundum, & in Venerem

K 3

ſummo

(a) Libidinis furor.

summo cum impetu ruens, abijt; prò turpitudine! è Deo factus est bestia, & gramen, ut bos comedit. Huc deijcit impotentis amoris libido, & pudendæ voluptatis, excussa ratione, appetentia. Id quod Ægyptij suis figmentis docuere, dum *Iovem* capite arietino (etiam taurino) *Mercurium* facie canina, *Pana* totum hircum repræsentârunt. Nempe homo propter indomitas cupiditates *comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* psal. 48. Hoc effrænata lascivia potest; unde regius Vates psal. 31. hortatur: *Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.* Quasi diceret, nolite abripi fœdis concupiscentiæ motibus, & sicut equi ac muli adhinnire ad uxores alienas, quemadmodum ego feci. Id etiam Jeremias Proceribus Hebræis exprobrat cap. 5. *Vnusquisque ad uxorem proximi sui adhinniebat*, id quod Jupiter non habita ratione Numinis sui, turpiter fecit. Adeò taurinus hic æstus, an œstrum dicam? etiam coronata capita inflamat, rapit, dementat.

Neque solùm potentibus, sed etiam sapientibus erubescenda est tam bruta, & insana libido, quæ dicta est ab eo, quod *libeat*, sive honestum sit & concessum, sive turpe & veritum. Euripides in Hecuba Venerem nominatam censet *Aphroditem*, quasi *ἀφροδίτην*, id est, imprudentiam & insipientiam, hanc enim, turpium amorum Mater inducit. Vnde meritò fingitur Minerva, Sapientiæ Dea, è cerebro Jovis prognata, non ex abdomine, ubi libido æstuat.

II. (b) Eruditus & pius Scriptor hanc applicat fabulam ad illecebras corporis, quibus anima in perniciem trahitur. Adfero ejus verba. Europa regis Agenoris filia, ut in fabulis est, ad littus Tyrij maris in prato nitidissimum taurum conspicata, quamvis primò contingere metueret, tamen ubi mitem & ablandientem, nec minarum quidquam habentem vidit, dempto metu adire, tangere, manu demulcere sustinuit, herbas etiam & flores in pabulum porrigere. Taurus variè alludens, & nunc blandus stare, nunc in genua procumbere, modò cillum & palearia manu palpanda præbere, modò cornua sero impedienda offerre, jam etiam niveum tergum subijcere, & velut ad sessionem invitare. Tam humanam pecudem experta virgo regia, ausa est etiam, nescia quem premeret, tergo insidere. Hic taurus sensim atque fallaciter à sicco littore abducere, & in primis undis falsa vestigia ponere, inde subito impetu per medium æquor cum insidente sibi præda natare, Misella littus relictum frustra respicere, & serò nimis sui lusûs audaciam damnare. Verissima hæc effigies est hominis, carnis blanditijs

jama

(b) Corpus decipit animum.

jam capti. Plato (uti Augustinus Cælius refert lib. 59.) Europam filiam, animam, Dei sponsam interpretatur. Nam sicut regia illa virgo, etsi patriam humentibus oculis respectaret, tamen à tauro, cui nimium blandita fuerat, à patria abducebatur: eodem profus modo anima, æterni regis filia, maximo salutis periculo per medios hujus vitæ vortices, per procellosum hoc mare, ab indomito tauro, à fuomet corpore in vitiorum præcipitia abripitur; & licet illa cœlum, suam patriam, licet Deum Conditorem ac parentem suum sæpius respiciat, tamen à furente hac bestia longè à patre abducitur. Sed sibi culpam illa imputet, cur fictæ illius mansuetudini fidem habuit. Sic agit corpus, ubi suis nequitijis vires acquirit: sic abducit miseram animam, sic ingemiscentem abripit per voluptatum fluctus in lachrimabile exitium. P. Hierem. Drexelius in Trismeg. lib. 3. c. 3. §. 2.

III. (c) Hinc etiam instruitur puellarum castitas, ut cautissimam sui curam habeat, nec blanditijs juvenum, & insidiosa familiaritate capi se sinat. Monet S. Hieron. in Epistola ad Nepotian. Cave omnes suspiciones, & quidquid probabiliter fingi potest, ne fingatur, antè de vita. Crebra munuscula & sudariola, & fasciolas & vestes ori applicitas: & oblatos ac degustatos cibos sanctus amor non habet. Formulas ibidem amatorias, ac molles compellationes, ut suspectæ familiaritatis indicia, etiam in litteris, execratur. Mel meum, lumen meum, meum desiderium: omnes delicias & lepores, & risu dignas urbanitates, & cæteras ineptias amatorum in comædijs erubescimus, in sæculi hominibus detestamur. Hæc vir ille sanctissimus; quid dicturus fuisset de lascivis atrectationibus, basiationibus, amplexationibus, saltationibus &c. quibus incauta castitas deluditur & deperitur. Præsenti se periculo exposuit Europa. Primò, quòd sola sine comite, regis filia, in publicum prodierit: deinde, quòd extra mœnia egressa, obambulavit prata. Tertio, quòd non attenderit, sub insuetis tauri blanditijs insidias latere. Quarto, quòd bestię dolosè submittentis se, tergum infederit. Quid hæc significant aliud, quàm venalem ei pudicitiam puellæ, quæ domesticos pertæsa lares, vagatur ibi, ubi non mortui, quod Plautus ait, sed vivi boves incurfant homines.

In hunc locum congruit, quod Spondanus narrat in Annalibus. Apud Carolum Ducem Calabriae justitiæ tenacissimum, puella juvenem nobilem accusavit virginitatis sibi per vim ereptæ. Vocatur nobilis, negat quidquam per vim actum; jubet nihilominus Carolus puellæ centum aureos

(c) Custodia pudicitia.

aureos dotis nomine numerari. Abit illa; insequitur jussu Ducis abeuntem juvenis, simulat ei se pecuniam erepturum. Illa sollicitior de nummis, quàm de pudicitia reluctando fortiter, eripit se manibus, redit queribunda ad Carolum. Dux feminae petulantiam increpans, si tantum, inquit, studij in pudore, quàm in pecunia conservanda possidisses, illum nequaquam amissurus fuisses. Hoc ipsum fuerat Europæ occinendum, quæ apud Horatium lib. 3. Od. 27. amisso pudore frustra queritur:

----- Pater ô relictum

Filia nomen, pietasque! dixit

Vieta furore.

Unde? quò veni? levis una mors est
Virginum culpæ.

Si quis infamem mihi nunc juvenem

Dedat irata, lacerare ferro, &

Frangere enitar modò multum amati

Cornua tauri.

Impudens liqui patrios penates,

Impudens Orcum moror. ô Deorum

Si quis hæc audis, utinam inter errem

Nuda leones.

Quid mori cessas? potes ab hac orno

Pendula Zonâ bene te secuta

Ladere collum.

Sive te rupes, & acuta letho

Saxa delectant: age, te procellæ

Crede veloci &c.

Sed nimirum feri sunt post facinus genitus, feri dolores, semel elapsum non reducturi pudorem. Gravius S. Cyprianus: Dum ornari cultius, dum liberius vagari virgines volunt, virgines esse desunt, viduæ antè, quàm nuptæ.

SYM-